

Järveküla Ülemiste järve liikumisradade ja lähiala detailplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu

Jüri

03. jaanuar 2019 nr 6-10/2

Koosolek algas kell 15.00, lõppes kell 16.30.

Koosolekut juhatas arhitekt Kadri Randoja

Arutelul osalesid:

Kersti Lootus, Ain Saaret, Malle Saaret, Priit Pästlane, Andres Pästlane, Raimo Kummer, Taavi Antson, Mairo Meerits, Külli Meerits, Terje Eipre, Kaidi Kuusmann, Tormi Loide, Tõnu Näär, Nansy-Kirsti Makisaka, Janek Aavik, Mare Roots, Peeter Dobrjanski, Mai Dobrjanski, Kaia Roots, Mart Võrklaev, Siim Orav, Priit Põldmäe, Kadri Randoja ja Stina Metsis (osalejate nimekiri koos kontaktandmetega lisatud protokollile, lisa 1).

Päevakord: Järveküla Ülemiste järve liikumisradade ja lähiala detailplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu.

Arhitekt **Kadri Randoja** tegi sissejuhatuse ning selgitas koosoleku eesmärgi.

Tegemist on antud detailplaneeringu eskiislahenduse avaliku tutvustuse ning huvitatud isikute planeeringu menetlemise ning koostamise protsessi kaasamisega.

Järveküla Ülemiste järve liikumisradade ja lähiala detailplaneeringu (edaspidi detailplaneering) koostamise eesmärgiks on Järvekülas Ülemiste järve piirkonnas määrata liikumisradade trassikoridorid, näha ette liikumisradade avalik kasutus, määrata liikumisradade, puhkekohtade ja vaatlustorni ehitustingimused ning lahendada juurdepääsud, valgustus ja parkimine. Planeeringuala suurus on ligikaudu 75 ha.

Detailplaneeringu eskiisprojektis tähistatud radade trassivalik tugineb Lootusprojekt OÜ poolt koostatud „Ülemiste järve perspektiivne rannapromenaad“ eskiisprojektile.

Arhitekt **Kersti Lootus** (Lootusprojekt OÜ) tutvustas „Ülemiste järve perspektiivse rannapromenaad“ eskiisprojekti lahendust.

Tulenevalt Rae vallas toimuvast aktiivsest arendustegevusest on tekkinud vajadus vaba-aja veetmise otstarbeks kasutatavate loodus-/ liikumisradade järele Järveküla ja Peetri aleviku piirkonnas. Selleks sobib kasutada Ülemiste järve kaldal paiknevat maa-ala. Töö koostamise eesmärgiks oli välja töötada eskiislahendus.

Projekteeritav maa-ala asub Ülemiste järve ääres Tallinna linna kesklinna linnaosa ning Rae valla Järveküla küla maadel. Trassi alale jääb reformimata riigimaad ning nii erakinnistuid kui kohalikule omavalitsusele kuuluvat maad. Enamus planeeritava raja trassist jääb üldplaneeringukohase rohevõrgustiku alale.

Maastik on väga omapärane ning eriilmeline. Lühikese teekonna jooksul saab läbida mitmeid erinevaid metsa ja soo kasvukohatüüpe (nt. madalsoo, tarna, mustika-kõdusoo, lodu, jänese kapsa-mustika ja karusambla). Järve kaldal Kurna ja Katku oja suudmealal on vee puhastamiseks rajatud tehismärgala, mida ümbritsevad soo- ja soostuvad metsad. Järv ise on põhiliselt ümbritsetud roostiku ning pajustikuga, sekka on kasvanud sangleppi. Tehismärgalal levib laialdaselt hundinui, on ka pajustikku. Järvest eemale tõustes muutub pind kuivemaks ning taimestik muutub salu- ning laanemetsailmeliseks - rohu ja

puhmarindes on sõnajalgu ja mustikaid. Okaspuudest leidub kuuski ja mände, lehtpuudest on sagedane hall lepp ja kased. Lõpuks muutub kooslus elamute ümbruse põldudeks ja heinamaadeks, mida osaliselt regulaarselt niidetakse. Mõnel pool järve kaldal on märgata kobraste tegevusjälgi, metsas sõraliste jälgi. Lindude rände ajal on märgala väga linnurohke.

Kavandatud radade valikud sai koostatud selliselt, et need jääksid mugava ligipääsu tagamiseks olemasolevatele ja kavandatud elamukruntidele võimalikult lähedale, kuid samas läbiks eramaid võimalikult vähesel määral. Samuti sai arvestatud sellega, et oleks võimalik liikuda ringselt alguspunkti tagasi, ilma, et peaks suures ulatuses edasi-tagasi käima mööda sama teed. Radade eesmärk on pakkuda võimalust sportimiseks ning kasutada ka radu hariduslikul eesmärgil loodusekeskonnaga ning veepuhastussüsteemiga tutvumiseks. Raja ning juurdepääsude kavandamisel on arvestatud varasemalt kavandatud kergliikluse marsruutidega.

Töö käigus on läbi töötatud kolm peamist trassivarianti. Esimene variant- nn Järve ring kulgeb mööda Ülemiste järve äärt ning Kurna oja kallast, liikudes siis metsa projekteeritud tee trassile. Teine variant- nn Lodu ring kulgeb mööda Kurna märgala äärt ning metsa. Kolmas variant kulgeb lodu ääres ning piki järve sanitaarkaitseala piiri läbi metsa ning hõlmab aasakujulist puitosa heinamaal asuval märgalal pöördudes tagasi mööda metsa.

Peale erinevate trassivariantide analüüsimist selgus, et edasi töötatakse kolmanda variandiga, mis on maastikuliselt ja õppe- ning puhkeotstarbelisest seisukohast kõige huvitavam. Kuna kaks esimest trassivalikut asuvad Ülemiste järve sanitaarkaitsealal, kus ehitustegevus on keelatud, omab kolmas variant kõige vähem võimalikku kahjulikku mõju Ülemiste järve veekvaliteedile.

Sõidukite juurdepääsud on kavandatud ka praegusel ajal reaalselt toimivana mööda avalikult kasutatavaid teid. Hiimäe tee lõppu ja osaliselt biotiikide krundile on kavandatud parkla, mis on ainsaks parklaks kolmanda trassivariandi valikul. Busside parkimist, eeskätt koolilastele raja külastamiseks, raja lähedusse kavandatud ei ole, vajadusel tuleb lahendada busside peatumine/ parkimine Vana-Tartu maantee ääres või Peetri kooli parklas.

Teine juurdepääs on kavandatud mööda Vana-Järveküla teed, mis osaliselt asub eramaal, läbides kolme kinnistut. See juurdepääs on kasutatav kergliiklejatele.

Raja kattena on planeeritud metsamassiivis ligi 3-4 meetri laiune koorepurukattega rada ning järve märgalal asuv maapinnast kõrgemale tõstetud 2 meetri laiune käsipuuga rada on planeeritu puitlaudiskattega. Koorepurukattega raja trass jälgib metsa juba varasemalt sisse käidud teerada. Katete valiku puhul on silmas peetud, et oleks tagatud hea ligipääs kergema spordijalatsiga jalakäijale, nii lapsevankriga liikujale kui ka jalgrattaga liikujale. Radade äärde on planeeritud spordiseadmeid, mängimise atraktsioone, piknikuplatse ja istumiskohti, informatsioonistendid, rattahoidjad, prügikastid jmt. Puitlaudiskattega raja äärde on ette nähtud ka vaatetorn, mille juurde on planeeritud joogivee saamise protsessi info ja ülevaade ümbritsevast loodusest. Rada ääristavad päikesepaneelidel töötavad maheda kumava valgusega valgustid, mis valgusreostust ei tekita.

Toimus arutelu

Arutelu käigus tekkinud küsimused ja ettepanekud:

1. Terje Eipre: Metsa-Maidu kinnistult on ette nähtud läbiv tee, kus on olnud ajutine kergliiklustee. Kui on soov teed laiendada, miks peaks see tee minema läbi kahe krundi. Tee võiks kulgeda otse sihis mööda Andrese teed ning üle Suitsupõllu maaüksuse. Tee koridor peaks muutuma seoses Tallinna väikese ringtee rajamisega.

Rae Vallavalitsus: Vallavalitsuse eesmärgiks on juurdepääsude ja liikumisradade planeerimisel kasutada võimalikult palju olemasolevaid teid ja radu. Detailplaneeringu eskiisjoonisel on mööda Vana-Järveküla teed, läbides Soone, Metsa-Maidu ja Maidu maaüksuseid, tähistatud Rae valla üldplaneeringu järgne kergliiklustee. Tee täpne trassikoridor saab paika peale detailplaneeringu kehtestamist. Samas võib Tallinna väike ringtee projekteerimisel lahendus teede trassikoridoride kokkusaamis kohtades veel täiendavalt täpsustuda/ muutuda.

2. Külaline: Kuidas on planeeritud perspektiivsetel radadel liikumine, et see toimuks ainult liikumisradadel, mitte eraomanike kinnistutel.

Rae Vallavalitsus: Korraliku liikumisradade võrgu rajamine, kus on olemas vajalik informatsioon ning teised raja kasutajad, distsiplineerib inimest liikuma seal kus see on ettenähtud.

3. Andres Pästlane: Kas maa omanikega antud teemat arutatud? Kellega on sõlmitud informatiivseid lepinguid või kokkuleppeid?

Rae Vallavalitsus: „Ülemiste järve perspektiivne rannapromenaad“ eskiisprojekti tellis Rae vald olemasoleva looduskeskonna analüüsimiseks Ülemiste järve äärsel alal ning võimalike liikumisradade trassikoridoride valikuks. See on valla poolne heatahtlik projekt teha piirkonda reguleeritud ning korrastatud rajad, et inimestel oleks vaba aja veetmise ja liikumise koht. Tõukeks oli ka kogukonnast tulnud tagasiside, et inimesed seal juba täna liiguvad. Vald on enne detailplaneeringu eskiislahenduse tutvustamist koostanud varem nimetatud eskiisprojekti, mis oleks detailplaneeringu lahenduse lähteülesandeks kui ka lahenduseks, mida kinnistu omanikega arutada. Valla eesmärgiks on võimalikult vähe eraomandis olevaid kinnistuid koormata. Esmalt suhtles vald erinevate ametitega ning projekteerija lahendas läbi ning vormistas eskiisprojekti, et tekiks arusaam mida ning kuidas antud alale planeerida oleks võimalik. Detailplaneeringu eskiislahenduse tutvustamine on koht, kuhu kutsutakse puudutatud isikud ning kus erinevad osapooled saavad esitada oma poolt ja vastuargumente, kas ning kuidas antud planeeringulahendusega edasi minna. Detailplaneeringu eskiisprojekti lahenduse tutvustus on planeeringu protsessis etapp, kus hakatakse koos puudutatud isikutega alles täpsustama ja valima liikumisradade trassikoridore. Ilma puudutatud isikuid kaasamata ei kehtestata detailplaneeringut. Kuidas ning kas antud detailplaneeringu lahendus kehtestatakse, sõltub poolte kokkuleppest.

4. Raimo Kummer: Kui palju on planeeritud matkaradadele inimesi, kes hakkavad seda kasutama ja kuidas vallavalitsus suudab Tallinna lähiümbruses tagada mõistliku arvuga inimestega rajakasutuse, kui inimesi bussidega hakatakse kohale vedama? Kui suured parklad rajatakse autodele?

Rae Vallavalitsus: Inimeste hulka kes radasid kasutama hakkavad, reguleerida ei ole võimalik. Radade eraldi reklaamimine väljaspool Rae valda ei ole vallavalitsusel plaanis, samuti bussidega inimeste kohale toomist ei hakka vallavalitsus korraldama. Liikumisrajad on planeeritud pigem kohalikele elanikele, et rajada loodusesse sobituv ja kasutajat suunav radade süsteem looduses käimiseks ning seal juures looduskeskonda võimalikult vähe sekkudes. Hetkel ei ole parkla lahendust detailselt veel läbi planeeritud, kuid mõnikümme parkimiskohta võiks olla reaalne. Eelistatud on, et inimesed tulevad liikumisradadele jalgratastega või jalgsi.

5. Külli Meerits: Kuidas on lahendatud grillimise/lõkke tegemise küsimus? Kes garanteerib, et piirkonnas ei tekiks tulekahjusid? Kuidas piiratakse mootorsõidukitega juurdepääsu?

Rae Vallavalitsus: Grillimiskohti detailplaneeringuga antud alale ette ei nähta. Mootorsõidukite osas on mõistlik kriitilised teeotsad sulgeda, et takistada ATV ja mootorratastega radadele pääsemine. Kasutajat suunavate radadega ning viitadega keskkonna loomine ning teadliku kasutaja kohalolek võiks piirkonnas vandaalitsemist kindlasti vähendada.

6. Tormi Loide: Soone talu ning kõrval asuva Metsa-Maidu talu juurde minekuks olemasolev tee oli planeeritud koorepuru kattega.

Rae Vallavalitsus: Detailplaneeringu eskiisjoonisel on nimetatud trassil koorepuru kattega kergliiklustee nimetatud ümber Rae valla üldplaneeringus ette nähtud kergliiklusteeks täpsustamata teekatte materjali.

Keskkonnaseisundi hindamiseks ei viida läbi eraldi protsessi, keskkonnamõjusid hinnatakse planeeringu käigus. Samuti selgub täiendavate uuringute vajadus detailplaneeringu koostamise käigus.

7. Andres Pästlane, Priit Pästlane, Terje Eipre: Maaomanike ettepanek on kasutada ära rohkem riigimaad ning olemasolevaid teetrasse/aluseid, mida korrastada liikumisradade jaoks.

Rae Vallavalitsus: Ülemiste järve liikumisradade, viitade ning rajatiste rajamise idee on luua terviklik ringsüsteem oma alguse ja lõpuga. Ei ole välistatud, et detailplaneeringu koostamise käigus planeeritavate radade ja rajatiste asukohad muutuvad, kindlasti täpsustuvad. Vallavalitsuse huvi on maaomanikega koostööd teha.

8. Andres Pästlane: Kas vald on ka maaomanikele kompensatsiooni ette näinud, kui liikumistrada hakkab läbima nende kinnistut?

Rae Vallavalitsus: Kompensatsiooni maksmine on kokkuleppe küsimus. Varasemalt on vallavalitsus kergliiklusteid ehitades tellinud hindamisakti ning akti alusel maaomanikule kergliiklustee aluse maa osas kompensatsiooni maksnud.

9. Raimo Kummer: Ei ole mõistlik rajada puitkatte ja multšiga liikumistradu väikesesse metsatukka. Ettepanek oleks teha laudsillad mõnda madalamasse kohta. Paigaldada üks linnuvaatlustorn vaatega Ülemiste järvele. Ära kaotada autoparkla või äärmisel juhul rajada kolmele autole.

Rae Vallavalitsus: Täpne lahendus selgub detailplaneeringu koostamise käigus ning peale planeeringu kehtestamist. Kaalume erinevaid lahendusi ning asume kindlasti läbirääkimistesse iga maaomanikuga eraldi.

Otsustati:

1. Jätkata detailplaneeringu menetlemist, koostamist ning puudutatud isikutega läbirääkimist.

Kadri Randoja
koosoleku juhataja

Silja Angerjas
protokollija

Lisa 1: Järveküla Ülemiste järve liikumisradade ja lähiala detailplaneeringu eskiislahenduse arutelu osalejate nimekiri.